

VAN NUL TOT NU

DOOR ALFONS BRUEKERS, STICHTING GESCHIEDSCHRIJVING NEDERWEERT

Wie schrijft die blijft

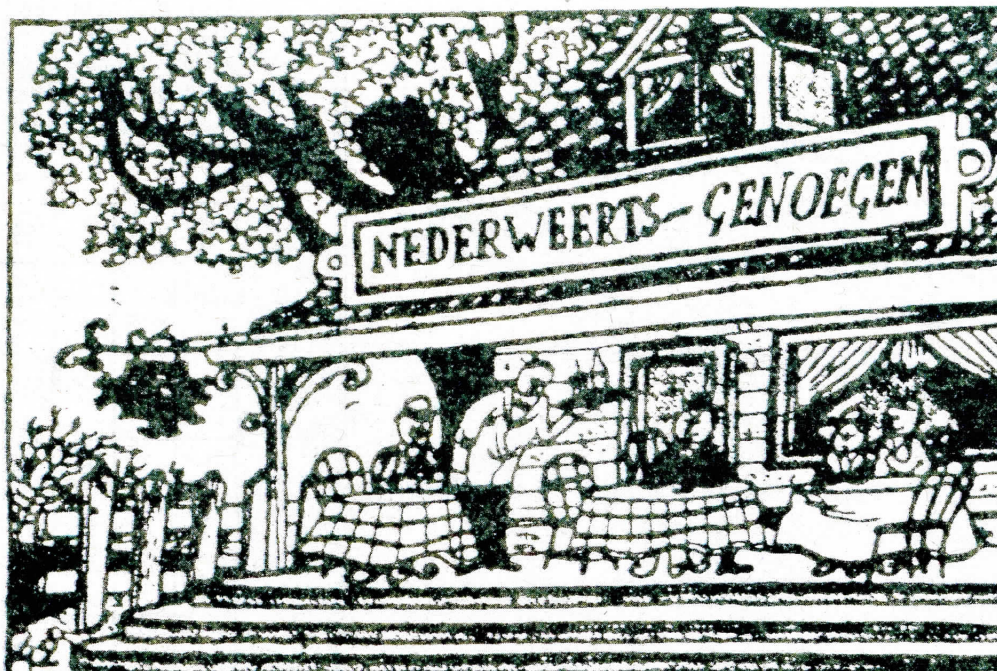
De Nederlandse romanschrijver M.J. Brusse schreef in 1903 zijn bekende boek 'Boefje'. Een gedeelte van het verhaal speelt zich af in het internaat Stokershorst in Nederweert-Eind. Moeilijk opvoedbare jeugd uit de Randstad kreeg daar deugd en een vak aangeleerd. De gedetailleerde wijze waarop Brusse over kanaal en internaat schreef, suggereert dat hij zich uitgebreid in het dorp Nederweert verdiept heeft.

Willem Kloos, een van Nederlands beroemdste dichters, schreef in 1908 een recensie over de schrijver Herman Maas. Die woonde in Nederweert en was onderwijzer in Ospel. In zijn vrije tijd schreef hij sleutelromans waarin hij de plaatselijke misstanden aan de kaak stelde. Zowel Kloos als Maas hoorden bij de zogenaamde 'Tachtigers' uit de vaderlandse literatuur. Kloos prees *'het knappe boek Verstooteling'* en het schrijftalent van Maas dat *'bij dezen Limburger als een aangebore gave is'*.

Ook de zwagers Toon Schreurs en Hans Nieskens waren net als Herman Maas onderwijzer in Nederweert. Ook waren zij literair actief. In de tijd van chaos en wederopbouw na de oorlog vatten zij het plan op om door middel van een boek de Nederlandse jeugd deugdzaamheid en vaderlandsliefde bij te brengen. In 1946 slaagden zij erin een grote schare Nederlandse schrijvers te laten meewerken aan hun initiatief. Onder hen zijn zeker niet de minsten, die menigeen van de baby-boomgeneratie zich nog zal herinneren van de middelbare school: Henriëtte Roland Holst, Jac. Schreurs, Ton Koot, Ina Boudier-Bakker, Antoon Coolen, Anton van Duinkerken en A. den Doolaard. Gerenommeerde schrijvers natuurlijk, maar zij schreven vóór Nederweert, niet óver Nederweert.

Nederweerts Genoegen

Dat laatste gold wél voor Godfried Bomans, misschien wel de populairste schrijver die Nederland ooit gekend heeft, en in elk geval het eerste schrijvende media-icoon. Bomans had een bijzondere relatie met Ne-

Illustratie uit het feuilleton 'Pa Pinkelman' van Godfried Bomans. FOTO COLLECTIE SGN

derweert. In diens jeugdfeuilleton in De Volkskrant onder de titel *Pa Pinkelman*, figureert Nederweert met café 'Siem' (hier genaamd 'Nederweerts Genoegen'), kerktoeren en geestelijkheid. Die relatie was het gevolg van een contact tussen Bomans en Nederweertenaar Fons Vossen in 1948. Fons zou Bomans, een notoire kettingroker, met twee pakjes sigaretten hebben overgehaald om de kerktoeren van Nederweert in zijn verhaal te betrekken.

Voor zover bekend heeft Bomans nooit een bezoek aan Nederweert gebracht, hoewel dat maar een haartje gescheeld heeft. De Studentenvereniging St. Petrus Canisius vatte in 1962 namelijk het plan op om de schrijver uit te nodigen voor een lezing in het Patronaatsgebouw. Bomans' antwoordbrief aan de Nederweertse studenten is bewaard gebleven en luidde: *'Het spijt mij U te moeten melden dat ik mij, ten aanzien van het even vererend als ontstellend*

aantal uitnodigingen tot het houden van lezingen, uit louter zelfbescherming genoodzaakt zie hierop afwijzend te beschikken, ook indien het voorstel zelf mij zeer aantrekkelijk voorkomt. Daar Uw invitatie hieronder te rekenen valt, doet het me dubbel leed deze te moeten weigeren. In de hoop, dat U zich in deze zienswijze kunt verplaatsen, teken ik, met de meeste hoogachting [was getekend] Godfried Bomans.' Hij wist zijn afwijzing met flair een positieve klank te geven en zo liet Bomans onbedoeld toch nog een literair spoor achter in Nederweert.

J. NIESKENS EN A. SCHREURS

HET VADERLAND SPREEKT TOT DE JEUGD

Titel van 'Het vaderland spreekt tot de jeugd' van de schoolmeesters Hans Nieskens en Toon Schreurs (1946). FOTO COLLECTIE SGN

Kapitalisme

Wat bij Bomans afketste, lukte wel bij schrijver Harry Mulisch (1927-2010). Dezelfde studentenvereniging nodigde in 1969 deze fervente aanhanger van het Cubaanse communisme uit om in gemeenschaps-huis De Pinnenhof een lezing te verzorgen over Latijns-Amerika. Diens honorarium was een rib uit het lijf van de Nederweertse jeugdvereniging. Student-lid Gerard Kessels schreef jaren later over zijn ontmoeting met Mulisch: *'Toen ik hem later zijn gage van duizend gulden betaalde, besepte ik dat het kapitalisme nog lang niet was uitgeroeid'*.